

Riscos emergents

Què s'entén per risc emergent?

D'acord amb el Reglament 178/2002, s'entén per risc emergent per a la salut humana, animal i/o dels vegetals un risc derivat d'un perill de nova identificació associat a una exposició significativa, o bé aquell derivat d'una exposició nova o augmentada i/o una sensibilitat creixent a un perill conegut.

La identificació d'un risc emergent es caracteritza per la detecció precoç de fets relacionats amb aquest risc obtinguts a conseqüència de la recerca i/o de programes de vigilància o bé d'observacions episòdiques. L'avaluació dels riscos emergents ha de ser flexible per adaptar-se als canvis de les condicions que afecten els riscos i també les millores dels mètodes de detecció.

L'evidència que ha de servir de suport a la identificació d'un risc emergent hauria d'estar preferentment en forma d'indicador (p. ex., de mesura i/o d'observació) i d'una tendència en el temps o l'espai. L'ideal és que aquest indicador sigui fiable, sensible, quantificable i hauria de proporcionar informació sobre la naturalesa del perill (agent / procés afectats) i l'origen del risc. Per avaluar un indicador, caldria confirmar-ne la rellevància i el valor per predir problemes que afecten la salut humana, la salut animal, el benestar animal i/o la sanitat vegetal.

Els indicadors poden assenyalar un risc específic emergent de diferents maneres, ja estigui relacionat directament o indirectament amb la cadena alimentària.

Els riscos que no compleixen la definició anterior són, entre d'altres, riscos caracteritzats per una aparició sobtada, com ara la contaminació d'aliments o pinsos causada, per exemple, per

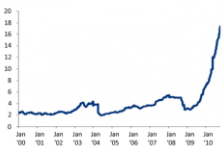
situacions relacionades amb el bioterrorisme o per l'emissió sobtada d'un núvol tòxic o radioactiu. Aquestes situacions es tracten mitjançant procediments d'urgència com ara l'assessorament científic. Paral·lelament, els riscos emergents exclouen riscos associats amb el consum involuntari o fortuït d'aliments o pinsos que no compleixen els requisits de seguretat establerts, tot i que es pot requerir una actuació immediata per evitar un augment de l'exposició o el perjudici per a la salut de les persones afectades.

Exemples de riscos emergents i d'indicadors

A continuació, es presenten exemples de riscos emergents amb relació a les matèries tractades per l'EFSA:

1. Dades de recerca inèdites que indiquen propietats tòxiques de substàncies presents en aliments o pinsos prèviament desconegudes.
2. Observació d'una tendència nova en malalties d'etiologia desconeguda que afecten persones, animals o vegetals.
3. Casos o brots relacionats amb amenaces exòtiques com ara les representades pel serotip 8 de la llengua blava, o Flavivirus, el virus Usutu, o l'emergència de Salmonella o Campylobacter sp. de resistència múltiple als antimicrobians.
4. Resultats analítics o diagnòstics obtinguts amb nous mètodes capaços de detectar virus causants de malalties transmeses pels aliments que és poc probable que s'hagin diagnosticat prèviament per manca de mètodes adequats.
5. Condicions que poden comportar riscos, per exemple:
 - a) Grans apagades energètiques que afecten àrees geogràfiques extenses.
 - b) La identificació de la falta de condicions de seguretat que

Setembre 2011
Pàgina 1 de 2

augmenta la probabilitat d'emissió de núvols tòxics o radioactius d'una indústria química o central nuclear, respectivament.

c) La detecció de contaminants altament tòxics en un dipòsit d'aigua de reg.

6. Condicions meteorològiques o agronòmiques excepcionals capaces d'afavorir la proliferació de fongs productors de toxina (p. ex. aflatoxina, ocratoxina i patulina), la producció de metabòlits tòxics per a vegetals (p. ex. glucoalcaloides, cianògens, furocumarines), o d'augmentar l'agressivitat de patògens menys virulents.
7. Nous mètodes de producció vegetal; per exemple noves tècniques de recol·lecció, emmagatzematge o transport, així com noves tècniques de biotecnologia que puguin promoure l'aparició de toxines naturals noves (inesperades) o reemergents relacionades amb l'estrès en plantes i productes vegetals.
8. Nous mètodes de producció animal per obtenir animals per a la producció d'aliments capaços d'afavorir l'aparició o la reaparició de malalties infeccioses i no infeccioses noves (inesperades) i reaccions d'estrès en els animals i deteriorar-ne el benestar.
9. Efectes adversos inesperats en el medi ambient resultants de l'emissió de contaminants líquids, sòlids i aerotransportats, com ara residus d'antimicrobians, o de productes

fitosanitaris / OMG que afecten una espècie no escollida com a objectiu.

10. L'aparició de brots d'infestacions de plagues vegetals associades amb el canvi climàtic o la hibridació d'espècies.
11. Portadors asimptomàtics de plagues, per a les quals no es disposa de cap mètode de detecció rutinària, capaç de transferir la plaga a espècies vegetals natives.

Les activitats de l'EFSA

Identificar els riscos emergents en el camp de la seguretat dels aliments i pinsos és una tasca fundamental assignada a l'EFSA. La Unitat de Riscos Emergents és responsable d'establir procediments per supervisar, recopilar i analitzar informació i dades a fi d'identificar els riscos emergents. Això inclou:

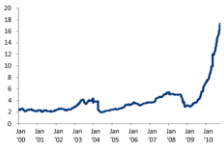
La recopilació de dades i vigilància de les fonts d'informació pertinents, com ara publicacions científiques, sistemes d'alerta ràpida per a aliments i pinsos, les dades comercials i butlletins oficials.

El desenvolupament de procediments per analitzar i avaluar les dades recollides.

L'intercanvi d'informació amb les parts interessades i els estats membres.

Cada any, la Unitat de Riscos Emergents publica un informe que detalla l'estratègia de l'EFSA i de l'activitat dels riscos emergents en els aliments i pinsos.

Setembre 2011
Pàgina 2 de 2

MÉS INFORMACIÓ

- [Definition and description of "emerging risks" within the EFSA'S mandate](#). Juliol de 2007
- [EFSA's 15th Scientific Colloquium on emerging risks in food: from identification to communication](#). Octubre de 2010
- [Annual report on the Emerging Risks Exchange Network 2010](#). Maig de 2011
- [Data collection for the identification of emerging risks related to food and feed](#). Agost de 2011